

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji**

Warszawa, dnia 2 lutego 2011 r.

TEKST UJEDNOLICONY

**Pan
Wojciech Młodawski
Zarządca
Zakładów Budownictwa Mostowego
Przedsiębiorstwo Państwowe
w Warszawie**

P/10/047
KGP-4101-05-07/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹ (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w Zakładach Budownictwa Mostowego Przedsiębiorstwo Państwowe w Warszawie³ w ramach tematu *Realizacja prywatyzacji bezpośredniej przez wojewodów*, kontrolę sytuacji ekonomiczno-finansowej i prawnej Przedsiębiorstwa oraz prowadzonych w latach 2009 - I półrocze 2010 r. działań w zakresie jego restrukturyzacji i prywatyzacji.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 30 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli - Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Zarządcy niniejsze *Wystąpienie*.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

³ Dalej ZBM lub Przedsiębiorstwo.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia wyniki działalności ZBM w latach 2009 – I półrocze 2010 r.⁴ W okresie tym Przedsiębiorstwo wykazywało straty na działalności podstawowej, jako iż – poza wynajmem nieruchomości – nie prowadziło żadnej działalności gospodarczej.

1. Po zakończeniu w dniu 29 grudnia 2008 r. postępowania upadłościowego, ZBM nie wznowiło swojej pierwotnej podstawowej działalności gospodarczej, tj. budowy dróg i mostów. Przychody Przedsiębiorstwa w 2009 r. i w I półroczu 2010 r. pochodziły przede wszystkim z wynajmu pomieszczeń biurowo-magazynowych, posadowionych na gruntach dzierżawionych od Polskich Kolei Państwowych SA. Przychody te wynosiły ok. 135 tys. zł miesięcznie. Drugim źródłem dochodów były odsetki uzyskiwane od lokat bankowych, które w 2009 r. i w I półroczu 2010 r. wyniosły odpowiednio 473 tys. zł i 176,5 tys. zł, przy czym kwota tych lokat zmniejszyła się w tym czasie z 8 700 tys. zł⁵ do 7 199,4 tys. zł, tj. o 17,2%.

W latach 2009 – I półrocze 2010 r. Przedsiębiorstwo wykazywało straty na działalności podstawowej. W 2009 r. wyniosła ona 258,8 tys. zł i była wynikiem wysokich kosztów działalności operacyjnej w kwocie 1 767,5 tys. zł. Koszty wynagrodzeń osobowych wyniosły 606 tys. zł, wynagrodzeń bezosobowych 129,5 tys. zł, koszty usług biurowych 207,7 tys. zł, w tym wydatki na kancelarię prawną 61,6 tys. zł, kancelarię doradcy finansowego (Zarządcą) 71,4 tys. zł, na biuro rachunkowe 48,1 tys. zł i managera IT 27 tys. zł. Strata ze sprzedaży za I półrocze 2010 r. wyniosła 146,7 tys. zł.

2. Analiza działań i decyzji Pana Zarządcy w badanym okresie wskazała zarówno na nieprawidłowości, jak i na działanie ekonomicznie uzasadnione.

2.1. Na skutek błędnych wskaźników przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, przyjmowanych do wyliczania wysokości wynagrodzenia Pana Zarządcy, wystawiane były faktury za usługę zarządzania z kwotami niezgodnymi z umową z dnia 21 kwietnia 2009 r., zawartą z Wojewodą Mazowieckim. Łączna kwota wypłat za okres od 2 maja 2009 r. do 30 października 2010 r., tj. do czasu stwierdzenia tego faktu przez kontrolera NIK, była o 3 269,94 zł wyższa od należnej. Na sumę tę składała się niedopłata za 2009 r. w kwocie 1 556,87 zł i nadpłata za 2010 r. w wysokości 4 826,81 zł. Korektę faktur na ww. kwotę sporządzono w dniu 9 listopada 2010 r.

Działaniem niegospodarnym było wystawianie przez Pana Zarządcę comiesięcznych faktur tytułem zwrotu kosztów składek na ubezpieczenie społeczne, pomimo że tymi samymi

⁴ W latach 2004–2008. w ZBM trwało postępowanie upadłościowe, w trakcie którego Syndyk sprzedał majątek Przedsiębiorstwa za kwotę 29 772,5 tys. zł.

⁵ Kwota pozostała z likwidacji masy upadłościowej.

kosztami obciążał Pan Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Wola” z siedzibą w Warszawie, na podstawie umowy zlecenia (kwota miesięczna 13 000 zł netto) zawartej z Wojewodą Mazowieckim w dniu 28 lipca 2006 r. na sprawowanie zarządu komisarycznego nad ww. firmą. Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych⁶ osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, w tym m.in. na podstawie umów o świadczenie usług (do których zaliczana jest umowa o zarządzanie przedsiębiorstwem) jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów, lub zmienić tytuł ubezpieczeń.

Z ustaleń kontroli wynika, iż Pan Zarządca nie odprowadzał składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu umowy o zarządzanie Przedsiębiorstwem. Miesięczne koszty dodatkowe dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne z podatkiem VAT w latach 2009-2010 wynosiły odpowiednio 1 023,60 zł i 1 023,65 zł. Ogółem za okres od 1 maja 2009 r. do października 2010 r. nienależne koszty dodatkowe, którymi Pan Zarządca obciążył ZBM wyniosły 18 425,30 zł. W związku z ustaleniami kontroli oraz sporządzoną w dniu 18 listopada 2010 r. korektą faktur, Przedsiębiorstwo odzyskało od Pana Zarządcy kwotę 18 425,37 zł, jak również uniknęło dodatkowych wydatków na kwotę 18 425,70 zł, jako iż umowa zlecenia z Zarządcą przewidywała zakończenie zarządzania Przedsiębiorstwem w dniu 2 maja 2012 r.

2.2. Sprzedając Oddział ZBM w Grybowie – Wytwórnę Konstrukcji Stalowych, syndyk pozostawił należące do tego Oddziału cztery niewielkie działki w Białej Niżnej (nr 2328/9, 2328/10, nr 2336/4 i nr 2336/5) o łącznej powierzchni 0,1151 ha. Zarządca ZBM podejmował działania w celu zbycia tych działek, a także ustalenia ich wartości rynkowej. W ocenie NIK, utrzymywanie przez Przedsiębiorstwo tych działek należy uznać za niecelowe.

2.3. Działaniem celowym, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli, było natomiast wniesienie przez ZBM w dniu 16 listopada 2009 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy pozwu przeciwko byłemu syndykowi o zwrot kwoty 215 242,50 zł, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 września 2008 r. do dnia zapłaty. Powyższa kwota stanowiła nienależnie – zdaniem Przedsiębiorstwa – naliczony i pobrany przez syndyka w latach 2006 – 2008 podatek VAT od przyznanego przez Sąd wynagrodzenia w łącznej

⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.

wysokości 1 500 tys. zł. Sąd Okręgowy w Warszawie wyznaczył termin w sprawie na dzień 13 stycznia 2011 r.

3. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia wywiązywanie się Przedsiębiorstwa ze zobowiązań publiczno-prawnych. Nieprawidłowości w tym zakresie były głównie wynikiem błędów popełnionych w księgowaniu poszczególnych operacji gospodarczych.

3.1. ZBM wbrew postanowieniom art. 21 ust. 1 pkt 67 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych*⁷ nie opodatkował podatkiem dochodowym od osób fizycznych wydanych pracownikom bonów towarowych w grudniu 2009 r. i w marcu 2010 r. w łącznych kwotach 15 tys. zł i 20 tys. zł z naliczonego przed ogłoszeniem upadłości Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w kwocie 401,3 tys. zł.

Zgodnie z art. 54 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. *Kodeks karny skarbowy*⁸ nie ujawnienie właściwemu organowi podatkowemu przedmiotu opodatkowania jest zagrożone sankcją.

3.2. Niegospodarnością było opóźnienie we wpłacie do budżetu odsetek w wysokości 190 193,03 zł, z tytułu nieterminowych wpłat za 2006 r. podatku dochodowego od osób prawnych oraz 15% zysku. Przedsiębiorstwo dokonało wpłat do budżetu w dniach 9 czerwca 2009 r. i 31 lipca 2009 r. w kwocie 658 978 zł i 134,32 zł, tj. po 88 dniach od ustalenia przez biegłego rewidenta zaległości z tych tytułów w dniu 12 marca 2009 r. Dodatkowe koszty z tytułu tego opóźnienia wyniosły 16 989 zł.

3.3. Działaniem nierzetelnym w ocenie Najwyższej Izby Kontroli było nieprawidłowe ustalenie przychodów do opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych za 2009 r. z tytułu błędnego uznania za przychody do opodatkowania przeszacowania na 31 grudnia 2009 r. wartości 20 000 szt. akcji MOSTALZAB (WS), o wartości nominalnej 1 zł za 1 akcję, notowanych na giełdzie oraz nie ujęcie w *Bilansie za rok 2009* 35 szt. akcji „Drogowej Trasy Średnicowej” SA w Katowicach, nienotowanej na giełdzie, o wartości nominalnej 35 000 zł, wbrew postanowieniom art. 12 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych*⁹, który określa katalog przychodów podlegających opodatkowaniu. Wskutek tego Przedsiębiorstwo zapłaciło wyższy od należnego podatek dochodowy za 2009 r.

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307.

⁸ Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.

4. Najwyższa Izba Kontroli krytycznie ocenia pod względem rzetelności prowadzenie ksiąg rachunkowych. Stwierdzono bowiem brak zgodności sald zobowiązań publiczno-prawnych na 31 grudnia 2009 r. z odpowiednimi deklaracjami *WZP-1R*, *PIT-4*, *VAT-7* (deklaracja za czerwiec 2010 r.), *ZUS DRA* i podatku od środków transportu. Dotyczyło to następujących zobowiązań: wpłaty 15% z zysku – w kwocie 4 856 zł, podatku dochodowego od osób fizycznych – w kwocie 460 zł, podatku od towarów i usług – w wysokości 19 266,76 zł, składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – w wysokości 2 548,35 zł oraz podatku od środków transportu – w wysokości 61 798,78 zł.

Stanowiło to naruszenie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁰, zgodnie z którym księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Zgodnie z art. 77 pkt 1 tej ustawy, podawanie w księgach rachunkowych nierzetelnych danych jest zagrożone sankcją.

5. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia następujące wnioski:

- 1) Rozporządzenie nieruchomościami w Białej Niżnej powiat Nowy Sącz.
- 2) Złożenie do właściwego urzędu skarbowego korekty deklaracji podatku dochodowego CIT-8 za 2009 r.
- 3) Wprowadzenie skutecznej kontroli funkcjonalnej nad służbą księgową Przedsiębiorstwa w celu zapewnienia prawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.
- 4) Wystąpienie do organu założycielskiego z propozycją wszczęcia procesu przekształceń własnościowych Przedsiębiorstwa lub jego likwidacji.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Zarządcy o nadesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, Panu Zarządcy przysługuje prawo zgłoszenia do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

¹⁰ Dz. U, z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

Dyrektor
Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa
i Prywatyzacji

(-)Andrzej Otrębski